

KOROŠKI SLOVENEK

roča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Zinkovský-Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: K 3000.—

Za Jugoslavijo
četrtletno: 15 Din.

Posamezna številka 400 kron.

Leto II.

Dunaj, 25. oktobra 1922.

Št. 43.

Ob glasovalni slavnosti.

Povodom glasovalne slavnosti se spominjajo naši Nemci seve še koroških Slovencev. Vedno jih je še nekaj v deželi in potem je vse eno, ali se jih šteje 10 ali 80.000, tukaj so in preveč jih je, kot da se jih more skriti pred svetom. „Kärntner Tagblatt“ primerja pri ti priložnosti slovenski del Koroške z južno Tirolsko in pravi, da niti „ščuvajoči“ ljubljanski časniki, ki „iz komarjev delajo velblode, ki vsak gostilniški prepir proglašajo kot političen dogodek.“ usode koroških Slovencev ne primerjajo z usodo južne Tirolske.

K stvari moramo dodati nekaj pojasnil, da ne bodo naši nemški prijatelji mislili, da smo popolnoma zadovoljni in da reš mi Korošci nimamo v koroškem raju nobene pritožbe. Nемеc je navajen krika in če ne kričimo, bo utegnil misliti, da mu pritrjujemo. Razni napadi, ki so se vršili na naše ljudi, niso več noben gostilniški prepir. Če Nemci slučajno na mestu niso nikogar ubili je le s tem umev o, da se naši niso branili proti nemški druhali, marveč da so vselej le bežali! Napadi so se vršili po načrtu in ne v gostilnah, marveč na poti v cerkev in v enem slučaju se je napada udeležil državni sodnijski uradnik, ki še zdaj deluje v Velikovcu in sodi naše ljudi! Naši ljudje se niso s silo zoperstavili, ker so upali, da bodo red napravila sodišča, a zdaj že vidimo, da se v nemških krogih vsaki napad na nas ima le za gostilniški prepir in da si moramo pomagati pač sami. Tu se ne gode gostilniški prepiri, marveč namenoma se hoče za- braniti vsak slovenski shod, tudi gospodarski shodi; ne samo severno Velikovca, kjer gospoduje Bauernbund, marveč tudi južno Drave, v Škocijanu in drugod na popolnoma slovenskih tleh. Nemškutarija hoče naše ljudi preplašiti, da bi se več ne upali na shode in konečno tudi ne več k volitvi. Nihče na svetu izven smrti ne služi brez plače, zato pravimo, da to lopovsko sodrgo nekdo plačuje! Pošel bo tudi ta denar in potem bodo ponehali napadi. Brez denarja tudi teh Švicarjev ne bo.

Da na Koroškem ni bilo krvavih pobojev, ni zasluga naših Nemcev, marveč do skrajnosti mirnih, ponižnih, pohlevnih od dela iz- čenih in od oblasti preplašenih ljudi, katerim stopa nasproti naša drzna, naščuvana nemškutarija, zavedajoč se, da z njo drže osebno vsi naši nemški uradniki, in da se jim pri oblastih ni nikogar bati. Saj političnih razgrajalcev na Koroškem še niso nikdar kaznovali. Le v Beljaku je bil nekoč uradnik, ki se je upal peteline prijeti za rep in jih malo stresti, ker so z blatom obmetavali Luegerjev železniški voz. In ko jih je le enkrat prijel, bilo je kikirikanja koj konec.

Mož beseda.

„Kärntner Tagblatt“ potem pravi: „Kar je deželni zbor l. 1920 slovesno obečal, kar je v tistih nevarnih dneh vse ljudstvo želelo: mir med plemenoma kakor v starih dneh, pravico obema brez razlike, to je še danes naš koroški program. In to hočemo danes našim slovenskim sodeležanom slovesno povedati. Sodelujmo vsi združeni v zvesti ljubezni, da pride dežela do miru in blagostanja.“

Kar je deželni zbor l. 1920 slovesno obečal, se žal ni preveč pošteno izpolnjevalo, ker se pač obljube prekmalu pozabijo, posebno take, ki so se napravile v smrtni nevarnosti. Slovenski šoli v Št. Rupertu in Št. Jakobu sta še naprej zaprti, na naše mirne ljudi so se nemoteno in nekaznovano vršili najgrši in najnevarnejši napadi! Za slovenske učitelje domačine v deželi ni prostora, Slovenec domačin odvetnik se nikjer ne sme naseliti in slovenskega domačina zdravnika bi pognali iz dežele, ko bi bil odvisen od zasluzka, ki ga dajeta dežela ali država. Slovenskih duhovnikov se je pognalo veliko število iz domačega kraja! To ni noben mir, tako se obljube l. 1920 niso glasile.

Nas vse to na straši, ker smo te ljubezni vajeni. In tega ne očitamo nemškemu ljudstvu, ki res želi z nami mirno živeti, kakor mi ne želimo žaliti nikogar, dokler nas ljudje puste pri miru na našem domu in na poti v naše

cerkve. Zdražbo so delali in delajo drugi, to je naša polinteligenca, nemški časniki in kar ob njih in njihovi zdražbi živi in mrgoli v moralicnem gnoju. Nekoč je nemška krščanska stranka umevala naše težnje in je bila nepristranska, potem pa se je dala zvabiti v nemško Gemeinbürgschaft in od te dobe se ne umemo več, tudi s temi ne. Razmere so se zdaj pa le spremenile. Nadoblast nemškega Volksrata je nehala, kar se zdaj še godi je zadnje plapolanje ognja predno ugasne. Druga doba prihaja in je že tu, doba, ko tudi nam koroškimi Slovencem Nемеc ne bo mogel braniti kulturnega razvoja ter gospodarskega napredka. Nekaj tednov sem že visi na oknu neke celovške banke veliki napis: „Tukaj se govori slovensko!“ Pred vojno bi se nihče ne bil upal, kaj takega napisati — v Celovcu! Nemški sršeni bi bili vzrojili do blaznosti. Polagoma pa se k sreči človek vsemu privadi in koroški Nemci se bodo tudi temu privadili, da se v Celovcu in na Koroškem sploh govori slovenski. Samo vi Slovenci molčati ne smete!

J. M. T.:

Pisma iz Amerike.

III.

Ves svet ima svoje oči vprte na Ameriko. Gotovo je, da Amerika nekaj pomeni. To se je pokazalo v svetovni vojni. Nemci so se zelo varali, ko so menili, da bodo tudi z Amerikanci hitro „fertik“. Med 110 milijoni ameriškega prebivalstva je mnogo zmesi in plev, a tudi mnogo duševne inteligence. Med zlatom se nahaja tudi „pleh“, a veliko je vendarle pravega zlata, namreč prave omike, reda, smisla za življenje, javnih čednosti, meščanskih dobrin! Na tej „dobri robi“ sloni ameriška moč. Pa se ji pridružuje še druga moč, bogastvo, denar. Svet ceni zadnje bolj ko prvo, in če ima svoje oči vprte v Ameriko, jih vpira predvsem na dolar. Priznam, da je bogastvo, dolar neka moč, a prava ni. Recimo, da si Amerika s ča-

PODLISTEK

Rutarjev Jur.

Nad našo vasjo je en vzvišen kraj, ki mu pravimo na Kobli. Na tem hribčku so se že od nekaj prirejale razne slavnosti. Ko je postala Avstrija republika, smo se tam veselili v znamenju svobode. Ko so vdrli k nam folksverovci, so imeli tam svoj Befreiungskränzchen in ko so zbežali, smo zopet mi zažgali kres in se veselili na tem hribu. Znamenit je ta hrib pa tudi zaradi tega, ker sta se na nje n Pižjakova Tona in Breznikova Nana steple za Čurejevega Nuža in ker je tam na kresno roč ta hudi našemu slavnemu copniku Anžuju kolomonov žegen vzel. Kratko rečeno, ta hrib je prenašal žalost in veselje naše fare. In tako je bilo tudi letos, ko smo slišali nekaj šepetati od Plebiscitfeier, takoj jasno, da se bo ta slavnost vršila na tem hribu.

Ko grem neko jutro začetkom oktobra na sprehod po vasi, zagledam na vseh oglih, hlevih, svinjakih, telegrafstangah itd. velike plakate, ki so vabili na to slavnost, isti dan popoldne pa mi prinese pismonoša še pismo, s katerim sem jaz še posebej vabljen. Podpisan

je bil Plebiscitfeierkomitee in Mokrien bei Podlescen. Dobro, sem si mislil, če me vabite, da tudi jaz počastim s svojim obiskom vašo slavnost, pa pridem! Drugi dan naletiva skupaj z Mačkovim Honzejem. „Jur, — mi pravi — slišal sem, da misliš tudi ti iti na Plebiscitfeier. Ali je res?“ „Seveda grem — mu odvrnem —, iti moramo tudi čuši, saj so na plakatih vsi ljudje brez razločka povabljeni in bere se na njih, da se gre tu za neko spravo med nami. Če se hočejo torej z nami zgledati, moramo mi vendar zraven biti!“ „Velja! — je rekel Honzej — povedal bom to naši stranki, da tudi drugi pridejo, da ne bova sama. Na svidenje jutri!“ „Bog te živi, Honz!“

Težko je popisati, kako mrzlično pripravljanje je bilo za to slavnost. Gospod frboltar in njegova hčerka Cibi sta bila menda najvišja dva v tem komiteju, kajti imela sta strišno veliko opraviti in še gospa frboltar, okrogla debela ženska, je sopihala z eno tablo na hrib. „Aber frau frboltar — sem djav, ko sem jo srečal, — to je za vas pa vendar prenaporno, to bi moglo imeti slabe posledice za vaš srčni falar.“ „Ach Gott, wissen sie, Herr Jur“ — je rekla gospa — „vsi heimattreue Korošci gledajo na nas. Papa in Cibi imata vse v rokah.“

Južina stoji doma mrzla, papa se nima časa obriti, Cibi bo morala montkleid obleči, ker s tem je še najmanj dela, klešče za lasi ima že dva dni v ognju.“ „Ja, gospa, — sem rekel jaz — naj bi pa tudi drugi delali! Glejte, učitelji kegljajo, postmeister igra s tisto letoviščarko šah in druga inteligenca se kakor je videt, tudi ne trudi posebno.“ „Ach, Herr Jur, mit diesen jungen Leit ist nichts. Na slavnost se bodo lepo oblekli in se šopirili, nam pa bo vsak izblebetal par mrzlih čestitk, to bo vse. Cibi je rekla, da ji za našo domačo gospodo ni mar, pa ker pridejo iz Celovca nemški katihet in drugi gospodje, se zaradi njih ne plamira rada.“ „Kaj gospa, nemški katihet pride? Zakaj pa to? Saj je naš domači Dominus vobiscum vendar poštenjak in nemško tud: zna!“

„Ha, tega poznamo — se je namuznila gospa — in vemo, da bi se njegovo srce pri slavnosti ne ujemalo z našim in nemara bi tu ne hotel maševati pri feldmesi in to bi kazilo naše veselje. Sicer pa oprostite, Herr Jur, nimam časa, z Bogom, upam da pridete, saj ste vabljeni!“ „Gotovo, gospa, na svidenje!“

(Se nadaljuje.)

soma pomnoži še bolj svoje bogastvo, nako-piči še več dolarjev, bo njema moč le navidezna in se bo zdobila, ako zapusti prvo in pravo podlago moči — čednost. Evropa se jako moti, ako misli, da sloni ameriška moč edinole na dolarju, in bi prišla tudi ona do moči, če bi se ji nasulo v naročje prav mnogo dolarjev. Pa saj jih gre tja prav mnogo! In vendar je vse, kakor bi se sulo v žakelj brez dna! Nič ne izda. Kako to? Stvar je enostavna. Dolar ni edina moč, temveč meščanske vrline, onih, ki znajo z dolarjem, z bogastvom razpolagati. Trdim pa, da Evropa strašno kriči po dolarjih, a ameriškanskih meščanskih vrlin — noče!

Revolucija v Evropi je prinesla tudi duševni preobrat, žal ne na dobro, temveč na slabo stran. Masam se je dolgo propovedovalo o zemeljskih nebesih. Ni čuda, da so se ljudske množice teh idej poprijele in hočejo živeti, u živati, zdaj ko je vojna toliko uničila! Nebesa si delajo s papirjem, zato so pa tudi prav „papiRNata“ in še slabša. O delu, redu, potrebni zadovoljnosti, vobče o meščanskih vrlinah je vsaj v splošnem malo kaj videti. Ker s papirnatim denarjem ne gre, vpije vse po dolarjih. Ne vem, če jih bodo Amerikanci dali. Vse kaže, da Evropa pri sedanjem duševnem razpoloženju nikoli ne postane Amerika, ako z dolarji ne prevzame vsaj še enkrat toliko tudi pravih ameriških vrlin, smisla se delo, red, varčnost, avtoriteto. Ameriška moč ne sloni edinole na dolarju. Lahko trdim, da je za dolarje prav trdo. Mnogim to ni všeč. Morda opravičeno. Ni dobro, ako je denarna moč le v rokah posameznikov. Postane tako kapitalizem v pravem in slabem pomenu besede. Tak kapitalizem je krut in tlačil. Na drugi strani nastane zopet vprašanje, če je dobro, ako pride denar v obilni meri med širše ljudske mase, kadar te mase ne poznajo meščanskih vrlin?

Pomanjkanje denarja ne sme tako daleč iti, da ljudstvo ne more si nabaviti vsakdanjih potrebščin, a še hujše zlo je, ako pride denar med mase in se porablja potem le za uživanje. Nekaj časa gre dobro, kakor je šlo v Evropi ob vojski, a sčasoma se pojavi zlo, ki postaja od dne do dne hujše in vodi v prepad, pred katerim stoji Evropa, ako se v zadnjem trenutku ne spametuje. Rusijo je prepad že popolnoma objel.

Amerikanci imajo dolar, pa ga nimajo. Nočem razzoditi, če bi ne bilo morda bolje, ako bi ga več imeli, a smelo smem trditi, da vsaj dozdaj ameriška moč ne sloni na denarju, temveč na delu, redu, varčnosti, zatajevanju, z eno besedo na duševnih vrlinah ameriškega prebivalstva.

Ne smete misliti, da Amerika ne trpi na posledicah vojne. Narastli so davki, poskočile so cene vsakdanjim potrebam, trpi trgovina, zunanji trg. A vsaj do zdaj so Amerikanci delali, ohranili red in mir, vobče skrčili izdatke, omejili, dasi ne zatrli, uživanje alkohola. Ameriško življenje je bilo že pred vojno višje od evropskega, a tega „standarda“ vobče niso prekoračili. Zdaj presodite sami. Kako se pri Vas dela? Kako je glede javnega miru in reda? O Rusiji sploh ni govoriti. Kakšni so Vaši izdatki za prav nepotrebne stvari? Koliko stane Vas alkohol? Koliko imate zabav, plesov, veselic? Ali je res Amerikanec trd, ko noče odpreti svoje velike mošnje?

POLITIČNI PREGLED

Avstrija.

Kontrolna komisija Društva narodov sedi že na Dunaju in študira finančne načrte za sanacijo, ki jih predlaga finančni minister. V parlamentu pa se kregajo stranke: vladne stranke so za sanacijski načrt, socialisti ga ne priznavajo in so za izvedbo samopomoči. Pričakuje se sicer, da se bo ženevska pogodba sprejela ali za razne točke pogodbe je treba 2/3 parlamentarne večine in to bo težko spraviti skupaj. Vsekakor je bolje imeti kontrolorja, kakor pa antantne generale in slično.

Nemčija.

Pred leti so se Nemci grozno zgraževali nad političnimi umori v bivši Srbiji, ker pač od v kulturi tako zaostalega balkanskega naroda ni bilo kaj drugega pričakovati. Kakor

nam dogodki zadnjih let kažejo, so se polastili Nemci istih metod, čeravno se prištevajo med najkulturnejše narode. Političen umor za umorom. Najprej so umorili Erzbergerja, potem Rathenaua in sedaj so hoteli dr. Wirtha. Pričakovati je, da se bo izvršilo še več takih političnih umorov. — Pretekli teden so se spopadli v Berlinu nemški-nacijonalei s komunisti. Nekaj oseb je bilo ubitih in ranjenih, okrog 100 pa aretiranih. — Padeč nemške marke dela radi reparacijskih plačil Angliji in Franciji sive lase. Ako pojde tako naprej, Nemčija kmalu ne bo več zmožna plačevati. Zato je predložil Bradbury nov načrt, po katerem naj bi se dali Nemčiji dovoljni krediti, da spravi v 3 do 4 letih državni proračun v ravnovesje, izdale nove novčanice in bi se preselila reparacijska komisija v Berlin. Balfour je stavil svoj lasten predlog, naj se postavi Nemčija pod finančno kontrolo. Stem bi popolnoma odvzeli Nemčiji politično samostojnost in bi prišla država še v veliko slabši položaj, kakor je položaj Avstrije.

Angleška.

Lojd Žorž se je radi svoje taktike v orijetskem vprašanju Angležem tako zameril, da je moral podati demisijo. Novo vlado sestavlja Bonar Law. Demisija Lojd Žorža pomeni tudi za Nemčijo velik udarec, ker se je vedno odločno upiral francoskim reparacijskim načrtom.

Grško-turška vojna.

Politična nervoznost, ki je nastala vsled dogodkov na bližnjem vzhodu, pomalem ponehuje. Premirje v Mudaniji je podpisano in nevarnost nove vojne je več ali manj odstranjena. Premagana Grška se je morala ukloniti pritisku velesil in položiti orožje. Sedaj polagoma izpraznjuje Tracijo. Listi poročajo, da v vojski ni nobene discipline, da ropa in požiga vasi. Okrog 200.000 beguncev ja zapustilo Tracijo. — Vlade velike antante pa se pogajajo za čas in kraj orijentske konference. Kar predlaga Angleška, Turčiji ni po volji, kar predlaga Turčija, pa velesilam ne. Tudi Rusija vedno bolj uveljavlja svoj vpliv, da se brez njene soudeležbe konference najbrž ne bo vršila. Po zadnjih vesteh se bo konference vršila 13. novembra v Lausani v zapadni Švici s soudeležbo Rusije.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Naročnike, ki dobe s to številko položnice, prosimo, da naročnino takoj vplačajo. Izpolnjene položnice dobe samo dotični, ki kaj dolgujejo.

Rojaki! Vsi sveti so tukaj. Spominjajte se te dneve vseh onih neznanih in znanih herojev, ki so darovali za naše osvobojenje svoje življenje in počivajo na Vaših pokopališčih! Okinčajte njih grobove ter pokažite, da znate ceniti njih požrtvovalnost, čeravno so prelili svojo kri zastonj!

Hodiše. (Občinske zadeve.) Odkar pri nas občina obstoji, je bila navada, da so se vsi uradni razglasi in sploh vse občinske zadeve razglasile in razložile pri cerkvi v slovenskem jeziku. Odkar pa so se po plebiscitu združile vsenemška, bauernbundska in socialdemokratska stranka, ki pa spadajo vkup kakor pes in mačka, z namenom, da se ubranijo slovenskega župana in da zatrejo vsak slovenski živelj, je bil za župana izvoljen voditelj bauernbunda, kateri je prava igrača združenih nasprotnih strank. Njegovo prvo delo v korist občine je bilo, da je potisnil svoj lastni domači slovenski jezik iz občinskega urada s tem, da je nastavljal voditelja socijalnih demokratov, trdega Nemca od severa nekod za tajnika. Kako naj se tak človek zgovori z ljudmi?! Ga moramo vendar tudi Slovenci plačevati, pa še le drago, zato tudi mi hočemo vedeti in zastopiti občinske razglase. In sploh koliko je pa Nemcev pri nas? Še 10 jih ni! Imamo zraven stare pravice še mirovno pogodbo, ki nam jamči naše pravice. (Slov. obč. odborniki naj vložijo pritožbo! Op. ured.) Skrb našega obč. predstojništva za občino naj pa predočujeta dva vzgleda: Občinski lov je oddalo brez dražbe za ubogih 22.000 K svojim pristašem, čeravno bi se za njega skupilo več milijonov,

kakor v sosednih občinah vidimo. Koliko stroškov bi občina samo z lovom pokrila! Občina je letos kupila za šolo potrebna drva, seveda brez denarjev. Ko pa pride dan plačila, so občinski očetje v velikih skrbeh. Iz te zadrege reši občino župan s tem, da ji posodi 400.000 kron proti 25% v treh mesecih, tako, da občina plača županu 100.000 K obresti. Za danes naj zadostuje. Pozivljamo pa trdne štiri slovenske obč. odbornike, da hodijo tudi zanaprej neustrašeno zapričeto trnjevo pot in krepko, čeravno brezuspešno zastopajo koristi občine in davkoplačevalcev! S časom bodo ljudje že spregledali in po tem uravnali svoje glasove.

Št. III ob Dravi. Ni lepšega gledati kakor to, kako se naši nemčurji želijo na vso moč držati nad vodo, akoravno se že potapljaajo. Nikakor ne moremo pozabiti na žalostno drugo obletnico našega plebiscita, ki so jo seveda tudi naši nasprotniki, kolikor jih še je, tako praznovali, kakor se spodobi umirajočim. Res smo vsi za koroško narodno (belo-rudečo) zastavo, ker vemo, da smo sedaj Korošci in bi po senžermenski pogodbi res tudi mi Slovenci kot kompaktna manjšina morali uživati vso ljubezen koroške dežele. Toda v sedanjih žalostnih razmerah, ko se vedno globokeje pogrezamo, nobena zastava, pa makar le ena na „spricenhaušu“, nima pomena. Veste, dragi naši nasprotniki, kakšne zastave bi morali Korošci dandanes obešati na svojih hišah? Spodobijo se le „črne“ zastave, ker se res že vsi v papirju potapljaajo. Najmanj pa odobravamo nemško (belo-rudečo-rumeno) zastavo, ki je bila razobešana na šolskem poslopju, ki ga po večini le Slovenci vzdržujejo. Ta zastava ni samo žalitev nas Slovencev v naši koroški šolski občini, temveč tudi nasprotnikov, ki menda ne škilijo v „nemški raj“ (?). Na naslov naših nasprotnikov, ker pravih Nemcev imamo v celi občini le 7 (sedem), s katerimi prav dobro izhajamo, stavimo le troje vprašanj: 1. Ali ne veste, da je občina Logaves po večini glasovala pri plebiscitu za Jugoslavijo in ste torej sijajno pogoreli? Zaslugo za to slovensko zmago — saj dobro veste — imajo naši pošteni fantje z bivšim rajnim orožnikom Ahacem, katerega ste po končanem plebiscitu dne 13. oktobra 1920 sramotne zmage pijani, kot razbojnik na cesti umorili! Saj dobro veste, kako so se v noči pred plebiscitom iz vaših skrivališč imenovani vzdignili ter pri „Lederhasu“ na plesišču zaprli nemško prigebando v pravem pomenu. Kdo so to bili? Je-li, sami pristni Nemci iz Beljaka in Celovca, ki ste jih poklicali, da bi vam pri plebiscitu pridobili zmago? Ali niso bili oboroženi z najbolj podlim orožjem, kakor so bikovke, noži, palice, železni bokserji itd. ter imeli namen naše poštene slovenske volilce na cestah in potih napadati in pretepati in jih tako odvolitve odtegniti? Ali ni to gola resnica? 2. Kako vam je kaj pri srcu, ko morate na svojo „krokodilsko“ žalost gledati, kako večina revežev, ki ste jih s sladkimi obljubami dobili za Avstrijo, spregleduje, se vas sramuje ter vas zapušča? Saj vidijo, da je vse skupaj bila le velika laž. 3. Kako boste zdaj „hajlali“, ko boste pri davkarijah plačevali prisilno posojilo kljub temu, da nam je, do grla zadolžena Avstrija, zagotavljala, da Slovincem po zmagi vsaj eno leto ne bo treba plačevati ne davkov, ne oddaje premoženja? Denar pa — oh kako je Avstrija, ko vas je dobila na limanice — snedla svojo besedo! Mesto „heil“ lahko zapojete ono: „O mein lieber Augustin, alles ist hin!“ To vam kličejo Slovenci, ki ne marajo v lastno skledo pljuvati.

Sveče v Rožu. Dne 17. sept. so peli naši fantje po cesti staro znano pesem „Po jezeru“. To so seveda slišali tudi bistrški orožniki, ki so že takoj drugi dan poizvedovali in delali zapisnike. Na vprašanje, kdo jim daje pravico zabranjevati mirno slovensko petje, je odgovoril orožnik Kajser, da je „Po jezeru“ prepovedana in da se mora imeti za slovensko petje dovoljenje okr. glavarstva. Ker bi se orožniki samo osmešili, seveda ovadbe niso odposlali. Kakor vse kaže, so oni samo zato tukaj, da nagajajo nam. Nedeljo prej so imeli nemčurji neko zborovanje v Podsinjivasi in so pozno v noči peli od Podsinje vasi do Bistrice, da je kar grmelo. Nje nihče ni slišal, nas pa takoj. Značilno!

Loče. V nedeljo dne 8. okt. se je pri nas blagoslavljajal „Befreiungsdenkmal“. Pravijo, da je bilo toliko ljudi in tako lepo, kakor 20. leta na našem slovenskem taboru. Razlika je le ta, da mi nismo blagoslavljali posvetni spomenik in če bi ga bili, ne bi onečaščali imena naših rajnih v vojski padlih sosedov s tem, da bi jih zaznamovali na spomeniku kot rešilce Koroške. Vaši duhovniki večkrat med pridigo omenijo, naj složno v miru in ljubezni živimo, a kdo tega noče, mi ali vi? Kako se more to zgoditi, ko vedno znovega sejete sovraštvo. Da bi pa mi šli na take zabave med vas, tega pa ne boste doživeli. Mi ne bomo sami na sebe pljuvali. Pogrešali ste pa nas gotovo, ker ni bilo čušov, da bi jih topli, — no, pa ste nabili svoje pristaše.

Spodnji Rož. Odredbe deželne vlade glede policijske ure naši nemškutarški gostilničarji ne poznajo več, ker dobro vedo, da jim je dovoljeno vse; glavno pri naših oblastih je „heimattreu“, potem pa delaj kar hočeš.

Št. Janž v Rožu. (Shod.) V nedeljo dne 8. oktobra se je vršil pri nas javen političen shod, na katerem je govoril g. poslanec Poljanec. Udeležba je bila zelo dobra in če bi bilo lepo vreme, bi bila Tischlarjeva dvorana veliko premajhna. Navzoči so z velikim zanimanjem sledili izvajanju g. poslance, ki je v 2urnem govoru razpravljajal o gospodarskih, političnih in prosvetnih vprašanjih. Vsi so izrazili željo, da bi g. poslanec le še večkrat prihitel med nas in nas razveselil s kakšnim govorom. Ob koncu shoda je bila oglasno sprejeta predlagana zaupnica gg. poslancema Poljancu in Kraigerju za njuno zastopanje v naš prid. Shod se je vršil popolnoma mirno in v polnem redu. Št. Janž in Podsinja vas pa sta pokazali, da je naše ljudstvo po veliki večini v taboru slov. stranke in da so vse intrige nasprotnikov brezpomembne.

Bekštanj. Proslava 10. okt. je pri nas jako klaverno izpadla, kajti drugega niso zmogli, kot pa izstreliti nekaj možnarjev. No, to ja zadostuje zaenkrat, pravijo Nemci, pozneje ko se bodo bolj opomogli, potem bo seveda druga pela. Potem bode prišlo na dnevni red zopet streljanje skozi hišna vrata in pa zmerjanje, da se bo zemlja bolj tresla kakor letos pri streljanju. Siromaki so pravzaprav postal!, ko jim je bila leta 1918 vojna sreča odpovedala svojo službo. Pa vendar tak napuh in tak ponos, kakor da bi imeli v posesti ves svet. Kancierjeva mauha se nam že naravnost smili, ker se niti trenutka ne more oddahnjati. No ja, kadar bo obnemogla, bo pa druga morala na pot. Kakor ura kaže, bo še parlament ad akta djan, to se pravi „ljudstvo gobec tišči“, delaj in plačaj!“ In vendar še tak ponos in tak napuh. „Völkerbund“ že ve kaj dela! Srečam danes krdele dijakov iz Beljaka v spremstvu profesorjev na poti k Starem gradu in v Loče. Ker grem k delu, moram nesti potrebno orodje seboj, tudi nisem elegantno oblečen, ker nimam indeksovega plačila, da bi se mogel nobel nositi. Torej stopim na svojih tleh tem 15letnim gospodom nekoliko v stran, da moja kosa katerega od njih ne prikrajša. „Dummer Tost“ so mi rekli in so šli naprej. „Hvala, to je tudi kos nemške kulture“, sem dejal in šel svojo pot. Ob tem žalostno slabem državnem gospodarstvu, ki ima za posledico ne samo ogromni davek, ampak celo prisilno državno posojilo, katerega moramo še ta mesec delovna odšteti, potem v šoli niti besedice slovenščine, ob tem strašnem izzivanju in zmerjanju mi mater „Jugoslavijo“ ne moremo pozabiti.

Bilčovs. Drugo obletnico glasovanja si o obhajali tukaj čisto mirno. Saj nobenemu ni mnogo za vriskanje, ko nas tlači plačilni vijak enkrat tu, enkrat tam. Ljudstvo sicer mirno prenaša bremena, a le na videz. A v srcih na o-gih nekaj tli, na uho nam pa bije glas, bi li ne bilo lahko drugače. Obljubljalo se nam ja raj v republiki, a danes vidimo, da je le pekel, beračija, ki je ni drugod na svetu. Izmozgavanje z žulji pridelanega denarja. Kamor se obrneš ti zijajo, kakor zmaji, nova plačila nasproti. Kmet, posestnik, plačaj, plačaj! To je plačilo za 10. oktober 1920. Hoch die Freiheit, ko bo mo vsega fraj, denarja in premoženja.

Borovlje. Slabi časi se bližajo tukajšnjim puškarjem. Že sedaj, ko je čas lova, primanj-

kuje dela, tako da delajo v nekaterih tovarnah samo tri dni v tednu. Lovske puške so vsled vednega povišanja plač postale tako drage, da jih navaden zemljan ne more več kupiti. Na „heimatdienstov“ praznik so naši piliji pridno delali, pač dobro vedo, da zlati časi, katere so jim obljubljali pred plebiscitom, nikdar ne pridejo in da bodo imeli pozimi še mnogo — praznikov.

Glinje. Za praznik judežev dne 10. oktobra se še zmenili nismo. To je neke pijane nemčurske smrkovce v bližnji vasi tako razburilo, da so pozno ponoči prinesli v bližino naše vasi možnarje in oddali nekaj strellov, potem pa zbežali. Izdajalci še pač nikdar niso bili junaki.

Železna Kapla. (Obletnica 10. oktobra.) Na predvečer tega dneva so naši nemčurski kalibri napravili obhod po trgu z bakljami in godbo, da tako poveljajo oni velepomisljivi dan, ko so za par ponarejenih tisočakov prodali svojo narodnost, svoje poštenje in tudi — svoje premoženje. Naposled so obstali sredi trga, pred Niederdorferjevo gostilno, kjer je imel nek gospod nagovor na zbrano množico. Slavil in povzdigoval je zasluge ljudi, ki so pripomogli k plebiscitni zmagi in povdarjal, da jim bodo še pozni rodovi hvaležni za njih trud; ni pa povedal tega, da že sedanjí rod preklinja trenutek, ko se je dal preslepiti in glasoval za Avstrijo. Tudi ni povedal, kako in kdaj se bodo izpolnile one zlate obljube, s katerimi so krmili plebiscitni sleparji naše ljudstvo. Na konec, po zelo kratkem nagovoru, je pozval zbrano množico, naj z gromovitim „Heil“ proslavi spomin tega dneva; toda o čudo nad čude: samo tam nekje v ozadju se je oglasilo nekaj priđušenih glasov. O kakšna sramota! Iz tega je bilo sklepati, da je bilo pravih udeležencev par žensk in nekaj slaboumih ljudi, vsi drugi pa so bili samo gledalci, ker slučajno ni bilo kje kake lepše komedije. In potem se je začela kulturna izobrazba — popivanje celo noč.

Zgornja Vesca. Dne 24./IX. t. l. je sklical Bauern- oziroma Landbund svoje zborovanje v Kumrovi gostilni v Zg. Vesci. Udeležba je bila nad vse pričakovanje sijajna. Celih 12 zborovalcev je bilo in še od teh bi imeli kmalu naši večino. Komaj jih je bilo toliko, da so si izvolili odbor za podružnico Landbunda v Zg. Vesci. Poročal je pa Jaka Lučovnik iz Žihpolj.

Rikarja vas. (Znamenje časa.) V neki go-tilni šentvidske župnije so popivali trije pivski bratje: čevljar, tovarniški delavec in berač. Čevljar se je postavil z 2 tisočakoma, berač z 2 stotisočakoma in tov. delavec pri razsi-panju tudi ni mnogo zaostajal za beračem. Bahal se je, kako imenitno da živijo v Hinterbergu, kako ga pijejo in koliko prislužijo. Sredi tedna ga gremo pit in pijemo tako dolgo, dokler niso vsi žepi prazni in potem pa cel teden vprašujemo eden drugega po kruhu. Nedavno so praznovali god dveh tovarišev, ki sta plačala samo za pijačo 700.000 K. Posledica tega je bila, da so se vsi grdo upijanili in da se je eden od teh nevarno ponesrečil. Dasi zaslužijo milijone ali nimajo pa ničesar. Vzamimo vsoporednico! Mi dan na dan trdo delamo, pa si še pogosto za potrebo četrtinke ne moremo privoščiti. Plačevati moramo brez ozira na letino ogromne davke in ne smemo se ustavljati ali štrajkati. Ko bi kmet enkrat stavkal, tedaj bi mnogoteri izvedeli, da kruh ne raste v prodajalnah.

Zgornje Libuče. Krasno žegnanje smo imeli v nedeljo dne 27./VIII. v cerkvi, ki je posvečena sv. Jerneju. Popoldne se je pa blagoslavljajal Irgičev križ, ki stoji blizu Št. Jurja. Postaviti ga je dala Irgičeva teta. Zelo lep in ganljiv je bil govor č. g. dekana Jos. Hribarja o znamenju sv. križa. Po blagoslovu je še zapel libuški pevski zbor pod vodstvom gđč. Hartmanove pesem: „Kraljevo znamenje križ stoji“. Vsak kdor bo tod mimo šel naj se spomni Njega, ki nas je odrešil s svojo krvjo!

Vidrna vas pri Pliberku. Osrbano Toma iz Šmarjete si je izbral med vidrinskimi dekleti Blekovo Marto za družico in že 16. t. m. sta si obljubila v farni cerkvi zvestobo do groba. Želimo mlademu paru obilo sreče in blagoslova! — Daleč okoli znana lepa cerkev sv. Božjega groba se je zdaj pokrila z eternitom.

Dob. Pred kratkem je zatisnila oči Likebova mati, povsod spoštovana ženka, kar je pokazal tudi pogreb. Oče je umrl lani mesca marca. Bila sta zavedna Slovenca in sta stala vsa leta skupnega življenja v našem taboru. Naj bosta drugim za zgled! Bodi vama slovenska zemljica lahka!

Otok. (Pogreb.) Že zopet je nas zapustil eden za vedno. Anton Zima, pd. Pircl na Otoku je po kratki mučni bolezní previden s svetimi zakramenti, v 48. letu svoje starosti zaspal. Bil je dvakrat v bolnici v Celovcu ali zdravniška modrost mu ni mogla več pomagati. Rajni je bil slovenske matere sin, zato pa tudi neupogljiv slovenski narodnjak, kakor tudi od vsakega pošteno mislečega človeka spoštovan. Bil je priden in delaven ter zapušča ženo in šest nepreskrbljenih otrok. Mi zaostali pa Ti kličemo: Dragi naš slovenski rojak, počivaj mirno v svoji ljubljeni domači zemlji! Ostalim pa izražamo svoje najprisrčnejše sožalje!

Valutno vprašanje. Spisal dr. Jaro Jan, odvetnik v Mariboru. Maribor 1922. Samoza-ložba. Cena 16 D. Knjiga je poljudna in bo dobro služila vsem, ki se hočejo seznaniti z osnovnimi vprašanji valutnega vprašanja in se teoretično in praktično zanimajo za valutni problem.

DRUŠTVENI VESTNIK

Žitara vas. Naša rojaka Silvester Ripič in Janez Ilavnik, trgovska uslužbenca v Ljubljani, sta podarila in poslala tukajšnjemu kat. slov. izobr. društvu „Trta“ več lepih knjig. Ko se tem dvema gospodoma na tem mestu zahvaljujemo za izdaten dar, ne morem zamolčati, da je to tudi edini književni dar, ki ga je društvo prejelo od leta 1912 naprej, kljub temu, da je naše društvo od Volkswelrovcev menda najbolj trpelo in je vendar društvena knjižnica še edino slovensko ognjišče, kjer se za slovenski narod že skoraj izgubljena srca ogrejejo. — Zato pa posebno Vi, dragi sobratje, ki dihate svobodnejši zrak, bodite naprošeni in ne zabite v tem oziru nas, ki smo na tem polju popolnoma osiroteli! Predsednik društva.

Poziv na zabavo! Hrvatsko društvo „Prosvjeta“ u Beču prireduje u nedelju dne 5. novembra t. g. u velikoj dvorani „Zur Glocke“, VII., Neubaugasse, 5. veliku **Društvenu zabavo** sa vlastitim tamburaškim zborom, kao i drugim tačkama rasporeda. Na koju se braća Slaveni kao i ostali gosti rado pozivaju. Početak zabave tačno u 7 sati na večer.

RAZNE VESTI

— Vladni proračun za leto 1923 izkazuje 628 milijonov zlatih kron (9123 milijard papir.) izdatkov, 306 milj. zlatih kron (4587 milijard papir.) dohodkov in 323 milijonov zlatih kron (4536 milijard papir.) primanjkljaja. — Za letošnje leto je zahteval finančni minister kreditov za 750 milijard kron. — Zlata pariteta znaša od 23.—29. t. m. 14.940 kron. — Ne-katere vrste tobačnih izdelkov so se zopet podražile za 25—30 proc. — Glasom izkaza avstro-ogrske banke z dne 15. t. m. se je pomnožil obtok bankovcev v drugem tednu oktobra za 136 milijard kron. Papirnatega denarja imamo sedaj v prometu 2 bilijona 590 milijard. — Wilson, bivši predsednik Zedinjenih držav, leži na smrtni postelji. — Na svetu je 12.598.000 avtomobilov. Eden avtomobil pride v Nemčiji na 668, na Švedskem na 408, v Belgiji na 228, na Francoskem na 176, na Angleškem na 91 in v Ameriki na 10 prebivalcev. — Burgendanški deželni zbor je sklenil, pustiti civilni zakon tudi še preko 31. decembra 1923 v veljavi. — Ker se popije sedaj na Dunaju veliko manj piva, bodo znižali gostilničarji ceno za 500 kron pri litru.

Marconijeve izjave. Zopet znaki z Marsa. Nedavno so proslavljali 25letnico iznajdbe brezžičnega brzojava. Njen iznajditelj Marconi je danes v najlepši življenski dobi — v 45. letu svoje starosti — in se vedno nadaljuje z novimi iznajdbami. Marconi je tih človek, redkokedaj govori o svojih izumih, predno niso

popolnoma gotovi. Ako je sedaj postal bolj gostobeseden ter podal važne izjave, je temu dokaz, da bo to, o čemur je govoril, skoraj gotovo tudi praktično izpeljivo. A to ne bo nič manj in nič več, kakor prekomorski brezžični telefon. Nemara pa zasleduje Marconi še nekaj drugega, nekaj velikanskega, nekaj kar bo pretreslo človeštvo. V mirnih in jasnih tropskih nočeh so dobivale velike radijo-postaje neke tajnstvene znake, ki so bili slični črki „s“ morsejevega telegrafskega alfabeta. Leta 1920 jih je Marconi fiksiral kot faktučne električne valove, ki dajejo popolnoma točne signale. A dobili so jih z enako močjo aparati v Londonu in New-Yorku. Kolikor je dal Marconi do sedaj razumeti, približal se nam bo ta tajnstveni dajalec omenjenih signalov jako znatno... Tako se utegne v tihi, jasni, poletni noči mesca junija dogoditi, da dobi Marconi v svojem observatorju, sredi kompliciranih aparatov in močnih strojev, prvi odgovor iz svetovnega vesoljstva. Večje zadovoljnosti bi si niti on sam ne mogel poželeti.

GOSPODARSKI VESTNIK

Kako naložimo denar?

Denar, ki ima zlato podlago, to se pravi, da je ves papirnatni denar, ki se nalazi v prometu in služi za izmenjavo blaga, krit na banki ali v zlatu in srebru, ali v tujem denarju in vrednostnim papirjem, takozvanimi devizami, se najbolje nalaga v Raifeisenovih kasah in v bankah, ker one so plačevale v mirni dobi po 5%. Na ta način se je dobilo brez vsakega truda 5 K od vsakih vložnih 100 K na leto, vložec je poleg tega bil rešen vseh skrbi, da ali izgubi denarje ali mu ga kedo vkrađe. Najnižji sloji ljudstva so nosili prihranjene krajcarje na pošto, ker tam so sprejemali vsako vsoto proti potrdilu v vložni knjigi. Kapitalisti, to so oni, ki so zaslužili preko potrebe ali imeli iz premoženja toliko dohodkov, da niso porabili za vsakdanje stroške, so naložili denar na banki, ki je vspostavila vložno knjigo, ali pa so si kupili za denar akcije, od katerih so dobivali redne procente in če je dotično podjetje, na katero so bile vspostavljene akcije, dobro in z dobičkom uspevalo, tudi redno letno dividendo, to je oni del, ki odpade na akcijo kot čisti dobiček. Ljudje, ki so imeli na ta način vloženi denar, so živeli mnogokrat samo od obresti in če so ti presegali to, kar je bilo za vsakdanje življenje potrebno, je kapital sam od sebe rastel in se pomnoževal.

Papirnat denar pa, ki ni krit, katerega notranja vrednost je ničla, ker majhen kos papirja nima ekonomično nobene vrednosti, se ne more na ta način naložiti, ker je vrednost spremenljiva in vedno pada proti ničli. Vrednost denarja se izraža v svetovnem prometu v kurzih na ta način, da se primerja denar ene države z drugo. Če primerjamo n. pr. švicarski frank in avstrijsko krono, vidimo, da velja 100 kron samo 0,0078 frankov ali na 10.000 K šele 0,78 frankov.

Kaj je vzrok padanju denarja? Slabo gospodarstvo ter v zvezi nezaupanje; odvisnost od tujih držav na ta način, da ena država gospodarsko ne more stati na lastnih nogah in je navezana na večji import nego eksport, ker tako odteče kovani denar v inozemstvo. Na to nastopi pomanjkanje denarja za domačo tržišče in da se tem odpomore, se začne tiskati papirnat denar brez zlate podlage, ker se zlato v vojni ni uvažalo radi zaprtih mej. Začne padanje bankovcev in to povzroči dvigovanje cen vsakovrstnega blaga in dela. Če je delo drago, so produkti dragi in narobe, ker je eno navezano na drugo. Vsled podražitve se potrebuje mnogo več denarja v prometu, zato se mora ta vedno na novo tiskati, da zadostuje potrebam, a tu leži baš nesreča države, da s tem uničuje sama vrednost denarja in kredit, ki ga uživa. Posledice padlega denarja so gospodarsko na prvi mah dobre, ker dajejo zlasti industriji in kupčiji velik impuls za izdelavo produktov in njih razpošiljatev zlasti v tuje države, ki z dobrim denarjem pridejo do veliko cenejših stvari, a s tem ubožava ljudstvo v dotičnem kraju in se h kratu dvigajo cene in sicer tako dolgo, da dosežejo cene sve-

tovnega trga. Sedaj stoji promet, tovarne se zapirajo ali skrčijo število delavcev, krize in štrajki sledijo.

Najžalostnejša točka pa se pojavi v ljudstvu; razvije se špekulacija, izkoriščanje enega proti drugemu. Od častnega dela se beži in hiti tja, kjer se zasluži na lahek način in pridemo do posebne vrste naložitve denarja, ki se je razvilo zlasti po vojni ne samo pri naš, ampak tudi drugod in ima svoj vzrok v padanju denarja. Važni gospodarski faktorji, kakor fabrike, trgovine, banke in druga močna podjetja, odbivajo od sebe padli denar in namesto da ga izrabijo za nova podjetja, za zidanje hiš, vodnih sil, za pridobitev novega blaga itd. kupujejo tuje valute (denar), katere so vedno v rasti in živijo od tega brez vsakega truda. Od kod novi bogatini? Koliko ljudij ima n. pr. Dunaj, ki ob razpadu Avstrije niso imeli niti svoje sobe, a imajo sedaj krasne palače. Ni jih privedlo do bogastva znanje in izobrazba, nego prerok „norec ima srečo“. Kmalu so opazili, da avstrijski denar redno pada in čeprav niso imeli morda lastnega denarja, so si ga izposodili, kajti pri padanju denarja vleče vedno dolžnik večji dobiček od upnika, ker mu je pri vrnitvi sicer treba vrniti isto vsoto z malimi procenti, a medtem se je vrednost denarja zmanjšala. Recimo slučaj: Nekdo si izposodi ob prevratu 150.000 K in kupi švicarske frankove. Dobi po kurzu 1:3 50.000 frankov. On čaka ter jih zameni danes po kurzu 1:13.720 in dobi 686 milijonov kron. Od te svote pač lahko plača upnika z obrestmi vred a poleg tega je lahko živel v tej dobi brez vsakega dela. Mnogo dobička se da dobiti iz naraščanja cen blaga, ki so pa le vzrok padanja denarja v prvi vrsti, a potem odvisne od popraševanja. Ta način se najde največ pri trgovcih, ki poskrijejo blago, kadar se imajo cene dvigniti. Nekaj naravnega in koristnega za posameznika je vsekakor, da vloži denar v blago, ker tako se reši izgube vsled padca denarja in ga po potrebi zameni v denar. Ne zgubi se s tem nič, akoravno se ne plačujejo obresti, ker blago pridobiva na vrednosti mnogo več, nega je denar zgubi.

Posledica nezdravih valutnih razmer je tudi dejstvo, da v resnici lenuhi zaslužijo več nego marljivi, kar nam kaže primer iz življenja. Dva vojaka se vrmeta domov in podedujeta magacin usnja (leder). Eden dela od zore do mraka torbice in jih prodaja, da živi od tega, drugi pa kratkomalo zapre svoj magacin in pusti usnje ležati. Prvi je porabil za delo vso svojo zalogo in si s trdom more nabaviti novo blago, a zadnji ima danes poleg udobnega življenja brez dela in skrbi na milijone vrednosti v blagu.

Oče ostavi dve hčeri in jima zapusti vsaki milijon denarja. Ena je lahkomišljena in si nakupi že v mirni dobi vse polno draguljev, zlatnine, dragocenih kožuhovin, druga pa naloži denar v banki in živi od obresti, a poleg tega si z ročnim delom služi. Prva je danes velika milijonarka in prodaja po malem svoje reči, od katerih živi, a druga marljiva si komaj prisluži za vsakdanje, kajti prejšnji dobri denar je ostal v vsoti isti, a mnogo, mnogo manjše vrednosti.

To so žalostni prizori današnjega življenja in zato je treba v stabiliziranju valute zastaviti vse moči ne samo gospodarskega značaja, nego je treba prestvariti mentaliteto človeštva, ki je padla od nekdanjega visokega horizonta in naziranja o delu do te strašne brezbriznosti in klaverne špekulacije. A. P.

Novo poštno pristojebine. S 1. nov. se zviša pošta zopet za 100%. Pismo bo treba frankovati z 400 K, dopisnico z 200 K, rekomandacija 640 K, ekspresno rekomandirano pismo 1840 K za tuzemstvo. Za inozemstvo pismo 1200 K, dopisnica 720 K, rekomandacija 1200 kron.

Dunajski trg. Mesne cene: Goveje 14—38.000 K, telečje 24—34.000 K, zrezek 40—46.000 K, ovčje 14—26.000 K, svinjsko 34—44.000 K, povojeno 36—44.000 K, slanina 38—44.000 K, maslo 30—44.000 K, sirovo maslo 48—58.000 K za kg. Zelenjava: krompir 900—1000 K, zelen fižol 3—4000 K, jedilne buče 1900—2000 K, kisló zelje 4—4400 K za

kg. Sadje: jabolke 1—1800 K, hruške 1200 do 3800 K, orehi 7—8000 K, češplji 3—3600 K, grozdje 7—12.000 K, kostanji 3200—4000 K za kg. Jajce 2000—2200 K. Krma: seno 180 do 225.000 K, detelja 200—230.000 K, slama 140 do 150.000 K za 100 kg.

Borza. Dunaj, 23. okt. Dinar 1280, dolar 73.350, nemška marka 18½, poljska marka 6, funt šterling 328.200, francoski frank 5330, švicarski frank 13.380, holandski goldinar 28.750, lira 3020, češka krona 2410, ogrska krona 29.

Curih. 23. okt. Avstrijska krona 0,0078, nemška marka 0,12¼, češka krona 17,95, dinar 9,60 santimov.

Za tiskovni sklad so darovali: Neimenovan v Celovcu 1000 K; neimenovana v Grabštanju 5000 K; neimenovan v Celovcu 1000 K; kmet iz Tuc 1000 K; neimenovan v Žrelcu 3000 K; neimenovan v Bilčovsu 2000 K; J. Erbežnik, Žel. Kapla, 1000 K; J. Male, Žel. Kapla, 1000 K; M. Fišer, Žel. Kapla, 5000 K; Št. Bayer, župnik, Logavas, 17.000 K; A. Erat, Marija na Zili, 1000 K; Radišani, 3000 K; L. Ulbing, Podravlje, 2000 K; J. Kelih, pd. Zrh. Mlecnik, Sele—Kot, 10.000 K; V. Muri, Suha, 1000 K; J. P., Hodiše, 5000 K; Radišani 11.000 K; Anton in Matej Šarvicelj, Dunaj, 2000 K; zbirka pevcev na svatbi v Svečah 55.000 K in 20 D; A. Ludvik, Dunaj, 10 D; omizje sokolskega večera ob obletnici plebiscita v Črni 252,50 D; G. Drogenik, Črna, 5 D; Dobrovč, župnik v Črni, 10 D; Mauchler, Žerjav, 5 D. Darovalcem srčna hvala.

Zbirka v spomin na 10. oktober.

Za mladinski sklad so došli Slovenskemu šolskemu društvu v Celovcu sledeči darovi: Dobrlavas: Mošič Jakob K 10.000, Wedenik Jožef 10.000, Gojer Ludovik 5000, rodbina Toplič 3000, Sekol Jožef 1500, Mohar Jožef 1000, Sinčnik Anton 1000, Sinčnik Andrej 1000, Toplič Ivan 1000. Podhom: Kranjc Ivan 10.000, Miklav Ivan 10.000, Trat Miha 7000. Goseinavas: Stefan Helena 5000, Skof Simon 3000, Kužnik Marija 2000, Carl Martin 2000, Zdovc Tomaž 2000, Prosen Stefan 2000, Pavleš Ana 2000, Eberwein Simon 2000, Wedenik Marija 1300, Pavlič Jožef 1000, Topar Marija 1000, Rigel Helena 1000, Plišovnik Helena 1000, Lesjak Matilda 1000, Grašer Andrej 1000, Lesjak Angela 1000, Šimun Gabrijel 1000, Sablačan Helena 1000, Šaus Marija 1100, E. P. 1000, Sager Marija 1000, Hobel Vincenc 500, Hobel Neža 300, Kraiger Katica 400, Božič Barbara 200, Rižner Jožef 100. Loranke: Matevžič Urška 5000, Šajn Helena 500, Vastl Martin 5000, Vastl Anton 4000, Kuster Josefina 3000, Kolir Leonhard 3000, Vastl Anton ml. 3000, Vouk Apolonija 2800, Mihev Helena 2000, Brezjak Ursula 2000, Vastl Marija 2000, Lipnik Marija 2000, Ilgovc Micka 2000, Šovak Ivan 2000, Eržen Marija 2000, Rudolf Lucija 1400, Šravn Anica 1000, Sekol Jožef 1000, Schein Martin 1000, Lasnik Janez 1000, Karič Elizabeta 1000, Kuster Marija 1000, Miklav Jožef 3000. Dobra: Galob Peter 2000. Priblavas: Švelc Urban 2000. Skupaj K 154.600. — Simon Kotnik, Prevalje 2242, Janez Vidovic, stolni kanonik v Celovcu 10.000, Tone Sloki, Celovec 10.000. — Vsem darovalcem izreka najiskrenejšo zahvalo Slovensko šolsko društvo v Celovcu.

Listnica uredništva.

Novi strah v Podjuni je preobširen. — Kolmanov grad. Osebnosti romajo v koš. — **Dopisnike prosimo,** da pošiljajo kratke a jadrnate in seveda resnične dopise!

Listnica upravnništva.

Dopisniki naj ne pozabijo, da velja od 1. novembra nov poštni tarif.

V najem

iščem hišo, tudi z vrtom ali z nekaj zemljiščem, v bližini železnice. Ponudbe na upr. lista. 63

Kupujem otri

Ian in konoplje

ali zamenjam iste za različne prtenine za domačo rabo.

Ovčjovolno zamenjam za raševino!

Vzorci na razpolago!
Zahtevajte cenik!

F. Mory, Šmihel pri Pliberku 24